

STOCKHOLM

EXPERIMENT STOCKHOLM är en utställning som för en diskussion om ett mer spännande och bättre utformat Stockholm. Ett Stockholm som integrerar och inte segregerar; ett Stockholm som är större än innerstaden. Trots behovet av holistiskt tänkande behandlas Stockholms stadsplaneringsfrågor i enskilda system och sektorer, vilket i sin tur skapar positioneringar och lösningar mellan olika intressen. Hur kan vi samarbeta över enskilda intresseområden? Färgfabriken vill med konstnärliga metoder presentera förslag på alternativt tänkande, samt fungera som en katalysator och mötesplats som bidrar till att skapa ett Stockholm präglad av nytänkande.

Vad menar vi med experiment? Jo, att på ett lekfullt sätt med ett visst allvar sätta fart på en diskussion om hur Stockholm skulle kunna bli ett exempel för nytänkande, både i liten och stor skala. För att lyckas med det behöver vi pröva oss fram och ge utrymme för idéer och initiativ. EXPERIMENT STOCKHOLM har därför laborerat med olika teman och frågeställningar. Ett processande av dessa har pågått under ett drygt år. Tillsammans med olika kompetenser har vi undersökt alltifrån miljö till frågan om huruvida det går att planera för det oplanerade. Vi har kommit fram till många intressanta påståenden och resultat. Delar av dessa visas på utställningen här på Färgfabriken, men även på andra platser runt omkring i Stockholm. Tanken är att projektet skall lämna avtryck även utanför Färgfabriken. >>

EXPERIMENT STOCKHOLM

23/9-29/11
2015

>> Stockholmregionen är en av de mest snabbväxande i hela Europa. Det sätter press på stadsplaneringen och framförallt på bostadsbyggandet. Kostnaderna för att bo närmar sig absurda nivåer. Det byggs för lite, det byggs fel. Stora grupper som unga och nyinflyttade lyckas inte komma in på en segregerad bostadsmarknad. Det som byggs idag är i princip ett miljonprogram för en ekonomiskt pressad medelklass: standardiserade bostäder som säljs i välputsade och tilltåtliga broschyrer och reklam-snuttar. Stockholms varande och framtid handlar givetvis inte bara om bostäder, utan också om många andra frågor som engagerar. Vi lever i en större värld än på 1960- och 70-talet. Stockholm och Sverige är mångkulturellt, det berikar samhället och gör det attraktivt att bo här. Stockholm vill vara en sammanhållen region men faktum är att synliga och osynliga gränser delar upp olika bostadsområden och skapar segregation.

Vi har ett ansvar att ta emot människor på flykt. Det kan som i dagsläget handla om flyende från krig och konflikter. Eller, som i en nära framtid, nya flyktinstömmar och globala förflyttningar på grund av klimatförändringar. Allt detta kräver en flexibilitet både i förhållande till hur vi bygger och binder ihop våra städer, men även hur vi samspelar med naturen: den vilda skogen, det odlade landskapet, parkerna och olika biotoper. Det kanske inte behöver ligga en motsättning mellan de gröna värdena och det ökade behovet av bostäder? Kan mänsklig och naturresurser på ett sätt som vi skapa spännande och omväxlande miljöer som svarar både till naturens och olika människors behov. Det kan vara platser som förr eller senare kommer att behöva exploateras – inte idag, men kanske imorgon?

Politiken har ett ansvar. Om politiker inte kan formulera riktningar och visioner blir det politiska samtalet segt och oinspirerat. Därför har EXPERIMENT STOCKHOLM tagit på sig uppgiften att vitalisera den politiska debatten och spärka bollen vidare till våra beslutsfattare.

DEN SAMMANFLÄTADE STADEN

VI STOCKHOLMARE LEVER I EN KOMPLEX VÄRLD MED SNABBA, TURBULENTA FÖRÄNDRINGAR. BARA DET ÄR ANLEDNING NOG TILL ATT VARA ÖPPEN FÖR KONSTNÄRLIGA EXPERIMENTELLA METODER NÄR VI BYGGER STOCKHOLM. DET KOMPLEXA ÄR NÄMLIGEN SVÅRT ATT HANTERA MED LÅNGSIKTIG DETALJPLANERING. UNDER TIDEN HINNER VÄRLDEN ÄNDRA SIG.

EXPERIMENT STOCKHOLM kommer under utställningsperioden att fungera som en plats för pågående experiment i olika skalor, där besökarna ges möjlighet att bygga vidare på projektet.

Vi som arbetat med projektet här på Färgfabriken vill varmt tacka alla våra engagerade vänner och samarbetspartners som stött ett experimentellt tänkande genom kunskap och engagemang!

Joachim Granit, Färgfabriken

EXPERIMENT STOCKHOLM är mer än en utställning, det är ett pågående experiment. Konstverken är nyproducerade, och de flesta fortsätter att förändras, växa och utvecklas under utställningstiden. Ofta i samarbete med besökaren eller särskilt inbjudna gäster. Det är ett riskabelt sätt att arbeta, men också ett försök att både prata om och göra "experiment". Vi vet inte hur det här ska sluta.

EXPERIMENT STOCKHOLM är uppdelat i två zoner: den stora salen där du möter utställningen med alla dina sinnen, och de mindre projekturummen där du får en mer intellektuell ingång till olika fallstudier och tankeexperiment. I mer än ett år har vi genomfört symposier och workshops på Färgfabriken, vi har haft utbyte med andra städer i världen; Beirut, Mostar, Berlin, Amsterdam och Yanguan för att nämna några. Debatterna och samtalerna fortsätter hela hösten, men också gårande, snickrande, flätande. Ett mål vi har satt upp är att efter utställningen ska vi ha skapat 3-5 "experiment" utanför Färgfabrikens väggar.

EXPERIMENT STOCKHOLM ÄR ETT PROJEKT INITIERAT OCH PRODUCERAT AV FÄRGFABRIKEN, UTVECKLAT I SAMARBETE MED EN RAD PARTNERS. PROJEKTET GENOMFÖRS I SAMARBETE MED OCH TACK VARE STÖD FRÅN:

CURATORIELL ARBETSGRUPP/
SAMARBETEN/PRODUKTION
Anders Bergmark
Christoffer Blom
Emilia Rosenqvist
Fia Palmgren
Jan Rydén
Joachim Granit
Karin Englund
Pernilla Lesse

FORMGIVNING
Lina Josefina Lindqvist

PRAKTIKANTER
Carla Alexandra
Frida Gustafsson
Helena Björnesjö
Julia Boström
Karin Kirchmeier
Lottie Carlsson

BYGG, LJUS & TEKNIK
Anderson Production
Automatti
Basker Bygg
Liljan Bygg & Inredning
Nisch media production

Arkitekter utan gränser
Björn Oliviusson
Brostaden
Ekologigruppen
Energimyndigheten
Goethe Institut
Green Fortune
Haninge kommun
Huddinge kommun

Knivsta kommun
Movium/Stad
Mälardalsrådet
Naturvårdsverket
Nederländska ambassaden
Nacka kommun
Nordbygg
Nordregio
Philips

Ramböll
Riksbyggen
Separett
Stockholms stad
Stockholm Resilience Centre
Spridd
Sundbybergs stad
Sveriges arkitekter
Svid

Sweco
Södermalms trä
Södertälje kommun
Totally Stockholm
Träbyggnadskansliet
Vasakronan

Färgfabriken är en oberoende, icke-vinstdrivande stiftelse. Sedan 1995 arbetar vi med konst, arkitektur och stadsutveckling – i Stockholm och i andra städer i världen.

FÄRGFABRIKEN

F Ä R G F A B R I K E N • L Ö V H O L M S B R I N K E N 1 • 1 1 7 4 3 S T O C K H O L M
+ 4 6 (0) 8 - 6 4 5 - 0 7 - 0 7 • W W W . F Ä R G F A B R I K E N . S E

Experimentet pågår – och ska fortsätta.

Flera av konstnärerna i EXPERIMENT STOCKHOLM bjuder in publiken till uppräktatsfärder bortom våra vanliga rutiner. Om vi bryter våra vanor ändrar vi vårt sätt att vara i världen och skaffar oss rent fysiskt nya perspektiv: en ny synvinkel, i sitt videoverk "cykel-derive" tar sig dansaren och koreografen Anna Asplind an det landskap som sträcker sig från Liljeholmen till Haninge. Bortom innerstaden. En del av sidan är en metod som utvecklats av situationisterna i Paris på 1950-talet. De vandrade planlöst runt på gatorna för att upptäcka sådant de inte redan kände till. Anna Asplind tar metoden bort från innerstaden, och rör sig med cykel och till fots istället genom ytterstadslandskapet vars koreografi har formats av bilen. Filmen visas i talet på Färgfabriken, och projiceras på golvet i Haninge konsthall under utställningen.

"OCH PÅ MILKET SÄTT TÄNKER DU SÖKA EFTER DET SOM DU INTE ALLS VET VAD DET ÄR?"

Platon, ur dialogen "Menon", Skiffer, bok 2

Stadens ljud, röster och berättelser möter du i ljudverket **Hidden Ecology** som utvecklats av *Osynliga Teatern*, Jens Nielsen och Tomas Rajnai, i samarbete med interaktionsstudion Liquid. De utgår från tanken att de fysiska byggnaderna befinner sig dåtid medan förhållandet mellan människa och arkitektur uppstår i nutid. Du som besökare blir en del av berättelsen och koografin som du tar till dig genom en Audio Walk i din mobiltelefon. Liksom våra liv i Stockholm kan historien utvecklas på många olika sätt. Verket börjar inne i den stora utställningssalen och rör sig sedan ut i omgivningen. Men medan du rör dig i stadslandskapet lämnar din rörelse ett spår på den karta som ritas inne i Färgfabriken.

När vi klokt och rationellt ska planera för våra städer glömmar vi gärna just vår kroppslighet. Vi tittar på kartor. Gör översiktsplaner. Analyserar. Glömmar att vårt intellekt bokstavligen talat är en klump fett: hjärnan. Vi glömmar att kunskapsekonomin är också materiell. Att den finansiella epoken är en del av naturen. Den franska filosofen Maurice Merleau-Ponty skrev i sin text "Kiasmen – Sammanflätningen" om hur människan är sammanflätad med sin omgivning. Han pratade om att vi är "förkroppsligade subjekt", till skillnad från tanken att kropp, själ och intellekt är uppdelade. Hans tankar skulle kunna tjäna som utgångspunkt för ett annat synsätt på städer, exempelvis Stockholm.

I Stockholm har planeringen länge präglats av modernismens vilja att dela upp funktioner i olika zoner. Liksom kroppen är skiljs från själen, skiljs naturen från kulturen. Idag predikar alltför ofta att vi ska bygga blandad stad, men naturen ska fortfarande ligga i gröna kilar och reservat. Kan vi tänka oss en helt sammanflätad stad, där natur och kultur är ett? Där vårt beroende av ekosystemet blir synligt och manifesterat. Hur ska vi annars hantera det faktum att vi är beroende av jordbruk för att överleva samtidigt som majoriteten av jordens befolkning bor i städer?

Längst in i stora salen hittar du verket **Earthscore Specularium (Nonsphere XV)**. Luis Berríos-Negrón, hans partner Maria Kamilla och deras dotter Freia Pilar kommer att leva och ta emot gäster i verket under utställningsperioden. Med sina gäster kommer de praktisera nya boendeformer och dela idéer kring vad detta nya boende kan vara. Är idén med växthus en del av lösningen, eller en del av problemet i vårt förhållande till jordens resurser? Luis Berríos-Negrón vill utvidga begreppet "växthus" som en mental, kolonial, materiell och fysisk gengångare.

En viktig del av Berríos-Negróns konstnärliga praktik är också fysiska förnimmelser av det mångdimensionella; aspekter av tillvaron som vi har svårt att omfatta med vårt vardagliga språk. Som ett försök att återuppta ett oavslutat samtal med den bortgångne konstnären är hans verk en fortsättning på och vidareutveckling av Paul Ryans idéer om hur vi uppfattar den naturliga världen genom metoderna "Threeing" och "Earthscore". Här är vi tillbaka vid den konstnärliga öppenheten, det experimentella, men också mötet med det fysiska.

Om vi bygger och skapar vår stad utifrån det faktum att vi är biologiska, sociala subjekt som är i världen genom våra kroppar; hur skulle det förändra Stockholm? Kanske färre hus som bara ser bra ut på bild men som känns helt platta när man kommer nära. Om vi tänker att den viktigaste skalan är den mänskliga skalan: det som vi kan känna med fingrar, när med utsträckta armar, vad vi kan urskilja på några meters avstånd. Men en mänsklig skala kan också handla om det gemensamma skapandet, som i verket **Urban Weaving** av Asante Arkitekter, Frida Öster och Carolina Wikström. De har ritat vad som kan beskrivas som idén om ett annat sätt för Stockholms arkitektur att växa fram, där människan får stor frihet inom givna ramar. Ramarna kan likna rumsindelningar, tomtgränser. Fasaden varierar i djup och detaljer. Publiken kommer kunna bygga vidare på husets fasad under utställningen i olika workshops inspirerade av hantverkstekniker från Sverige och Tanzania där Asante arkitekter också är aktiva. Riktigt hur fasaden kommer att se ut är det ingen som vet vid utställningens början.

Utländska besökare till Stockholm är ofta hänfödda av allt vårt vatten, själva blir vi blinda för det efter ett tag. Både för dess skönhet och för den outnyttjade potentialen. *Maretopia* är ett konstnärligt kollektiv initierat av Jens Ewaldsson med visionen att skapa en flytande kultur och ekoby i vattnet utanför Färgfabriken. Varje flotte skapar mer gemensam yta, en potential för något nytt att hända som tidigare inte var möjligt. Under utställningen kommer det att arrangeras programverksamhet på Maretopia. Curator för programmet är Kristina Lindeman. Projektet utökas allteftersom fler intresserade ansluter sig till kollektivet. De flesta flottarna utanför Färgfabriken är byggda av en grupp studenter från Konstfack Inredningsarkitektur och möbeldesign. En av flottarna släpper ut flytande öar (byggda av Cecilia Tjärnberg) vars växter renar vattnet. Det är som inverterade avgaser, de är inte dåliga för naturen, inte heller neutrala, utan förbättrar.

Städer är möjligheter att passera från ett stadium till ett annat: att transformeras. Ljusdesignern Svante Petterson jobbar inte bara med ljus och färgers betydelse. Hans verk **Color Trip** bildar bokstavligen talat en passage mellan de utställningens två avdelningar men det handlar också om friheten i en stad att formas som människor.

Det enda vi vet om framtiden är att den inte går att förutsäga. Därför ska vi inte låsa fast oss i storskaliga lösningar. Att detaljplanera tillvaron passar för att lösa problem som är regelbundna och som förändras på ett förutsägbart sätt. Sådan är inte vår omgivning. Det oplanerade möter vi bättre om vi kan pröva oss fram, känna efter, snickra på olika lösningar och ändra oss allteftersom nya förutsättningar uppstår. Experimentera. Allt det här är enklare i en mänsklig skala. I den lilla skalan är det lättare för dig att påverka. Det småskaliga är också mindre känsligt för felaktiga beslut.

Konst är både den abstrakta tanken och det geggiga görandet. Det är dess styrka. Att tänka genom att göra; att pröva sig fram och känna efter. Det är när vi släpper föreställningen om det till synes rationella som vi hittar fram till ett Stockholm där estetik och psykologi får spela en större roll. En stad för alla sinnen: doft, syn, känsel, smak och hörsel. Men också ett Stockholm som organiskt växer och förändras som ett ekosystem. Där du som människa får utrymme.

Jan Rydén, Färgfabriken

KONTAKTA OSS!

experimentstockholm@fargfabriken.se

DISKUTERA!

#experimentstockholm

PROGRAM

EXPERIMENT STOCKHOLM är en pågående process med ambitionen att fungera som en katalysator för den fria, öppna diskussionen om Stockholm. Förutom utställningen genomförs därför ett rikt program av seminarier, samtal, workshops, debatter och konferenser, arrangerade av Färgfabriken och projektets samarbetspartners. Läs mer om kommande händelser på: www.fargfabriken.se/sv/program2014-2016

Följ VAR ÄR DITT STOCKHOLM på twitter: @varardittstockholm

STEG 1:

BESÖK!
WWW.VARARDITTSTOCKHOLM.SE
ELLER SKANNA QR-KODEN

STEG 2:

- MARKERA! MARKERA EN PLATS I STOCKHOLM SOM DU UPPLIVER REGELBUNDET. VAR ÄR DITT STOCKHOLM?
- BESKRIV! DELA DINA POSITIVA ELLER NEGATIVA ERFARENHETER AV DEN HÄR PLATSEN.
- SPARA! BERÄTTA OM DIG SJÄLV OCH SPARA DIN UPPLIVELSE!

STEG 3:

TITTA! TA EN TITT PÅ STOCKHOLMARNAS STOCKHOLM. UTFORSKA KARTAN ÖVER HUR STOCKHOLMARNAS UPPLIVER REGIONEN.

VAR ÄR DITT STOCKHOLM?

VAR ÄR DITT STOCKHOLM? är ett online-verktyg tillgängligt för vem som helst, var som helst, när som helst – för att ge röst åt din upplevelse av Stockholm.

Vi tror att planeringen av en stad måste bygga på medborgarnas vardagliga erfarenheter av platser. Med VAR ÄR DITT STOCKHOLM? vill vi ge stockholmarna möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter i Stockholm, och på så sätt påverka stadens framtid. Undersökningen är ett samarbete mellan Stockholm Resilience Centre och Färgfabriken.

BIDRA OCH PÅVERKA!